

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 20. august 2026

Sag 99/2025

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Erbil Kaya, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 19. marts 2024 (SS 80-29444/2022) og af Østre Landsrets 22. afdeling den 11. juli 2025 (S-953-24).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Lars Hjortnæs, Oliver Talevski, Kurt Rasmussen og Søren Horsbøl Jensen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om, at straffen bortfalder, subsidiært formildes, herunder således at hun alene frakendes førerretten betinget.

Hun har endvidere nedlagt påstand om, at statskassen skal afholde sagsomkostningerne for landsretten.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Anbringender

T har anført navnlig, at den lange sagsbehandlingstid på ca. 6 ½ år regnet fra gerningstidspunktet til nu udelukkende skyldes forhold hos myndighederne.

Sagsbehandlingstiden overstiger væsentligt, hvad der må anses for rimeligt, og udgør en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 1, som hun effektivt skal kompenseres for.

Hun bør kompenseres for krænkelsen ved bortfald af førerretsfrakendelsen, subsidiært en betinget frakendelse af førerretten, jf. dagældende straffelovs § 82, nr. 13, og § 83, 2. pkt., og principperne heri, samt færdselslovens § 126, stk. 2.

Højesterets vurdering efter § 126, stk. 2, skal ske på grundlag af forholdene på domstidspunktet og ikke alene forholdene på gerningstidspunktet.

Hun har gennemført et omfattende behandlingsforløb vedrørende misbrug og psykiske lidelser. Forløbet har medført ophør af det misbrug, der dannede baggrund for, at hun blev dømt i sagen, og hun har siden bl.a. etableret en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet. Den præventive begrundelse for en ubetinget frakendelse af hendes førerret er således væsentligt svækket.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at T med rette er frakendt førerretten ubetinget i 5 år, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 2.

Udgangspunktet er i et tilfælde som det foreliggende, hvor der er tale om kørsel med et højt indhold af THC i blodet (over 0,009 mg) i et andengangstilfælde, at frakendelsen skal fastsættes til 5 år.

Sagsbehandlingstiden kan fra sigtelsen i april 2020 frem til landsrettens dom i juli 2025 opgøres til godt 5 år. Der er tale om en ukompliceret færdselssag, og sagsbehandlingstiden har derfor i så væsentligt omfang oversteget det rimelige, at T i medfør af straffelovens dagældende § 82, nr. 13, og § 83, 2. pkt., eller principperne heri bør kompenseres herfor.

Det bestrides endvidere ikke, at der er tale om en krænkelse af Menneskerettighedskonventions artikel 6 om ret til rettergang inden en rimelig frist.

T er imidlertid blevet kompenseret i fornødent omfang, idet hun ved byrettens dom blev idømt en rent betinget dom uden fastsættelse af samfundstjeneste, og den forskyldte tillægs-

bøde blev nedsat under henvisning til den lange sagsbehandlingstid. Endelig blev det bestemt, at hun ikke skulle betale sagens omkostninger for byretten.

De hensyn, som begrundet færdselslovens regler om frakendelse af førerretten, må føre til, at der ikke kan ske fravigelse af færdselslovens regler om, at der i et tilfælde som det foreliggende, hvor der er tale om et andengangstilfælde af overtrædelse af færdselslovens § 54, skal ske ubetinget frakendelse af førerretten. Ts personlige forhold, herunder hendes arbejdsmæssige forhold, kan ikke føre til, at den ubetingede frakendelse rent undtagelsesvis i medfør af færdselslovens § 126, stk. 2, gøres betinget.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T blev den 15. april 2020 sigtet for bl.a. at have ført personbil efter at have indtaget bevidsthedspåvirkende stoffer og at have ført bilen, selv om hun var frakendt førerretten.

Den 28. november 2021 modtog Københavns Byret anklageskrift i sagen.

Den 28. marts 2022 besluttede Københavns Byret på grundlag af den foretagne personundersøgelse, at der skulle udarbejdes en mentalerklæring. Retspsykiatrisk Klinik afgav den 11. oktober 2022 retspsykiatrisk erklæring.

Hovedforhandlingen blev gennemført den 12. marts 2024, og Københavns Byret afsagde dom den 19. marts 2024, hvor T, som uden forbehold erkendte sig skyldig, blev dømt i overensstemmelse med tiltalen.

Straffen blev fastsat til fængsel i 20 dage. Straffen blev gjort betinget af, at T ikke begik et nyt strafbart forhold i prøvetiden på 1 år. Retten fandt, at der ikke var grundlag for at fastsætte vilkår om samfundstjeneste. Retten lagde vægt på, at der var gået knap 4 år fra gerningstidspunktet den 15. april 2020 til dom, at den lange sagsbehandlingstid ikke beroede på Ts forhold, at der var tale om en ukompliceret færdselssag, at sagsbehandlingstiden i væsentligt omfang havde oversteget det rimelige, og at T skulle kompenseres herfor.

T blev ved dommen endvidere dømt til at betale en tillægsbøde på 4.500 kr., idet der herved blev taget højde for de af Højesteret fastlagte principper for nedsættelse af bøder på grund af lang sagsbehandlingstid.

Ved dommen traf Københavns Byret bestemmelse om, at T skulle frakendes førerretten i et tidsrum af 3 år. Frakendelsen blev gjort betinget med henvisning til bl.a. den lange sagsbehandlingstid. Statskassen blev pålagt at betale sagens omkostninger.

Anklagemyndigheden ankede dommen med påstand om skærpelse af førerretsfrakendelsen.

Landsretten ændrede ved dom af 11. juli 2025 byrettens dom, således at T blev frakendt førerretten ubetinget i 5 år, idet landsretten efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder fandt, at der ikke var grundlag for helt undtagelsesvis at gøre frakendelsen af førerretten betinget. T blev pålagt at betale sagens omkostninger for landsretten.

For Højesteret angår sagen, om frakendelsen af Ts førerret skal bortfalde eller gøres betinget som følge af lang sagsbehandlingstid.

Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1

Efter Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1, har enhver ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, når der skal træffes afgørelse angående en mod vedkommende rettet anklage for en forbrydelse.

Det beror ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis på en konkret helhedsvurdering, om sagens varighed er forenelig med kravet om rettergang inden en rimelig frist. I denne vurdering skal der lægges vægt på sagens kompleksitet, parternes adfærd og myndighedernes, herunder navnlig domstolenes, adfærd samt sagens betydning for den pågældende. Hvis der som følge af lang sagsbehandlingstid er en krænkelse af artikel 6, stk. 1, skal der ske en anerkendelse heraf og om nødvendigt gives en passende kompensation herfor.

I færdselssager, hvor der ikke er spørgsmål om frihedsstraf, vil en passende kompensation som udgangspunkt kunne ydes ved, at bøden nedsættes med 5.000 kr. og halvdelen af det re-

sterende beløb, og ved at den tiltalte helt eller delvist fritages for at betale sagens omkostninger i byretten, jf. Højesterets dom af 16. april 2012 (UfR 2012.2322).

I færdselssager, hvor der er spørgsmål om frihedsstraf, vil en passende compensation kunne ydes ved, at frihedsstraffen bortfalder, nedsættes eller gøres betinget, eventuelt uden andet vilkår end prøvetid, i kombination med bortfald eller nedsættelse af en tillægsgbøde og hel eller delvis fritagelse for betaling af sagens omkostninger i byretten.

De færdselssikkerhedsmæssige hensyn, der begrundet færdselslovens regler om førerretsfrakendelse, indebærer, at compensation for lang sagsbehandlingstid ikke kan ydes ved, at førerretsfrakendelsen bortfalder, gøres betinget eller afkortes.

Den konkrete sag

T blev sigtet den 15. april 2020. Anklageskriftet blev modtaget af Københavns Byret den 28. november 2021, og retten afsagde dom den 19. marts 2024. Der er således gået knap 4 år fra sigtelse til dom.

Der er tale om en ukompliceret færdselssag, og Højesteret finder, at sagsbehandlingstiden frem til domfældelsen ved Københavns Byret i væsentligt omfang har oversteget det rimelige, og at der herved er sket en krænkelse af Ts ret til rettergang inden en rimelig frist, jf. Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1.

Højesteret finder, at compensationen for krænkelsen, som sket ved landsrettens dom, passende kan ydes ved, at den forskyldte fængselsstraf gøres betinget uden andet vilkår end prøvetid, at den ellers forskyldte tillægsgbøde nedsættes med 5.000 kr. og halvdelen af det resterende beløb, og at statskassen betaler sagens omkostninger for byretten.

Den lange sagsbehandlingstid kan som anført ikke føre til, at frakendelsen af Ts førerret bortfalder, gøres betinget eller afkortes. Der foreligger heller ikke i øvrigt omstændigheder, der kan føre til, at frakendelsen ikke skal være ubetinget i 5 år.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom. Frakendelsestiden regnes fra afsigelsen af denne højesteretsdom.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.